

Nr 49.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan; given Stockholms slott den 15 januari 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Sam. B. Norup.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att vissa personer skall befrias från dem åvilande betalningsskyldighet till kronan.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, anmäler framställningar i fråga om befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan samt anför därvid.

1:o.

Genom beslut den 23 februari 1953 ålade domänstyrelsen jägmästaren i Sorsele revir Lage Haglund att till styrelsen inbetala 3 946 kronor 54 öre jämte ränta på grund av uraktlåtenhet att taga säkerhet för erläggandet av köpeskilling för virke, som under tiden december 1951—februari 1952 utlämnats utan kontant betalning till byggnadsfirman Carl Olsson, Göteborg, vilket företaget den 18 mars 1952 försatts i konkurs.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av domänstyrelsen med utlåtande den 23 maj 1953 överlämnad skrift anhåller *Haglund* om befrielse från den honom ålagda betalningsskyldigheten. Av handlingarna i ärendet inhämtas i huvudsak följande.

Byggnadsfirman Carl Olsson, Göteborg, hade åtagit sig, bland annat, att åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen på entreprenad utföra en bro över Rankbäcken och Arvträskbäcken å allmänna vägen Sorsele—Åbacka—Flakaträsk i Sorsele socken. Den 7 december 1951 utlämnade en förman vid den inom reviret belägna Antassågen virke till entreprenören till ett värde av cirka 470 kronor. Omkring den 15 december gav Haglund, utan vetskap därom, muntlig utlämningsorder å virke till ett värde av cirka 625 kronor. Den 20 samma månad utlämnades ytterligare virke av förmannen. I januari 1952 undertecknade Haglund utlämningsordern men var då ej medveten om att värdet av virket överstigit 500 kronor och att borgen således skulle ha ställts. Då Haglund i februari 1952 tillfrågades av förmannen angående utlämning av ytterligare virke, anmodade han denne att begränsa försäljningen till 500 kronor. Förmannen uppfattade emellertid ordern att gälla varje särskild utlämning. På grund härav utlämnades efter hand virke i tillhoppa tio olika poster till ett sammanlagt värde av 4 409 kronor 4 öre. Även en annan förman vid Antassågen hade varit medveten om den växande kvantiteten. Denne, som hade hand om virkesbokföringen, gjorde månadsvis i efterskott anmälan angående virkesutlämningen, varvid ett flertal utläm-

ningar rapporterades å samma blankett. Vid granskningen därav förbisåg Haglund, att den totala utlämning, som verkstälts utan att säkerhet lämnats, väsentligt översteg 500 kronors värde. Först när entreprenören försatts i konkurs, observerade Haglund det felaktiga förfarandet. Utöver virket köpte entreprenören grus för 7 kronor 50 öre. Entreprenörens sammanlagda skuld uppgick därför den 18 mars 1952 till 4 416 kronor 54 öre. Haglund anhöll hos domänstyrelsen, att denna skuld måtte avskrivas. Styrelsen ålade emellertid honom att till styrelsen inbetala skillnaden mellan skuldbeloppet och köpeskillingen för den virkespost, som utlämnades den 7 december 1951, eller 3 946 kronor 54 öre jämte ränta.

I sin skrift framhåller *Haglund*, att han de senaste två åren offrat onormalt stor del av sin fritid på revirets skötsel men att tiden dock icke räckt till för att överblicka alla detaljer.

Överjägmästaren i Umeå distrikt upplyser, bland annat, att Sorsele revir, som omfattar icke mindre än 138 000 hektar produktiv skogsmark, är i högsta grad arbetskrävande. Försågningen vid Antassågen uppgick år 1951 till 171 000 f³ tr timmer- och slipersvirke, varjämte under samma år i reviret utsynades totalt 86 167 m³ sk, varav 28 363 m³ sk försåldes i upphugget skick. Haglund har med all makt sökt fullfölja arbetet på reviret. Med hänsyn till hans onormalt stora arbetsbörda, till stor del beroende på den intensiva driften vid Antassågen, tillstyrker överjägmästaren, att Haglund helt befrias från betalningsskyldigheten.

Domänstyrelsen har med hänsyn till de av Haglund och överjägmästaren åberopade omständigheterna icke något att erinra mot att Haglund av nåd befrias från skyldigheten att utgiva förenämnda belopp, 3 946 kronor 54 öre, jämte ränta.

Statskontoret kan icke tillstyrka, att Haglund helt befrias från skyldighet att täcka domänverkets ifrågavarande förlust. Ämbetsverket föreslår för sin del, att Haglund befrias från återstående ersättningsskyldighet, där-est han inom viss av Kungl. Maj:t fastställd tid till kronan inbetalar ett belopp av förslagsvis 800 kronor. För bifall härtill torde riksdagens medverkan vara erforderlig.

Departementschefen.

Av utredningen i ärendet framgår, att Haglund icke iakttagit gällande föreskrifter i fråga om skyldigheten att infordra säkerhet vid virkesförsäljningar. De särskilda omständigheterna vid ifrågavarande försäljningar, framför allt vad som upplysts angående Haglunds arbetsbörda, talar emellertid för att denne bör befrias från åtminstone en del av den honom ålagda betalningsskyldigheten. Enligt min mening synes det sålunda skäligt att Haglund mot erläggande till Kungl. Maj:t och kronan av 800 kronor befrias från skyldigheten att i övrigt täcka den förlust, som åsamkats domänverket genom hans förvällande. Beloppet torde böra erläggas inom viss kortare tid, förslagsvis två månader, efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger. För en sådan avskrivning av kronans fordran bör emellertid riksdagens medgivande inhämtas. Jag hemställer fördens skull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medge,

att kronans i förevarande framställning angivna fordran för virkesköp, 3 946 kronor 54 öre jämte ränta, må avskrivnas under förutsättning att Haglund till kronan kontant erlägger åttahundra kronor.

2:o.

Under år 1925 inköpte Oscar E. Andersson i Alsjärv, Alså, virke från Tärrendö revir för 15 734 kronor 40 öre, vilket belopp skulle erläggas den 15 september 1926. Då köpeskillingen icke kunde tillfullo gäldas, vidtogs mot köparen och dennes borgensmän L. O. Larsson, Alsjärv, samt E. O. Brännman, L. P. Larsson, J. Arvid Andersson, Anton Andersson och A. V. Brännman, alla i Alså, ävensom Ludvig Larsson, Alshammar, laga åtgärder för uttagande av kronans fordran. Efter exekutivt förfarande uttogs hos de betalningsskyldiga så stor del av kronans fordran, att därå den 6 mars 1934 återstod oguldet ett kapitalbelopp av 2 103 kronor 90 öre jämte ränta, uppgående till 1 896 kronor 43 öre, samt lagsökningskostnader å 523 kronor 70 öre. Den 15 september 1953 belöpte sig räntan till 4 362 kronor 90 öre. L. O. Larsson och L. P. Larsson har avlidit för mer än 10 år sedan utan att efterlämna tillgångar. Hos de övriga borgensmännen har kronans fordran senast den 18 juni 1948 blivit bevakad för förhindrande av preskription. Vid undersökningar angående dessa borgensmäns ekonomiska förhållanden har befunnits, att samtliga saknar utmättningsbara tillgångar.

I en till domänstyrelsen den 5 januari 1953 ingiven skrift anhåller *Oscar E. Andersson* och *hans borgensmän*, under hänvisning till av dem under edlig förpliktelse lämnade uppgifter rörande deras ekonomiska förhållanden, att styrelsen måtte vidtaga åtgärder för avskrivning av kronans ifrågasvarande fordran mot det att de gemensamt till kronan inbetalar 100 kronor.

Med utlåtande den 22 augusti 1953 har domänstyrelsen underställt framställningen Kungl. Maj:ts prövning samt därvid överlämnat viss ytterligare utredning. Härav inhämtas i huvudsak följande.

Faktorn *Oscar E. Andersson*, född 1896, har försörjningsplikt för ett barn. Han äger fastigheten *Alsjärv 1¹²*, taxerad till 500 kronor, utan lagfart och uppgiver, att han har restskatt å 583 kronor.

Pensionären *E. O. Brännman*, född 1879, har hustru samt saknar tillgångar men har ej heller några skulder.

Pensionären *J. Arvid Andersson*, född 1884, är gift, saknar tillgångar och har ett egnahems lån å 2 000 kronor.

Hemmansägaren *Ludvig Larsson*, född 1902, har försörjningsplikt för hustru och fyra barn. Han äger en fastighet, värd 29 000 kronor, vilken är in-tecknad för 17 500 kronor. Dessutom har han låneskulder å 2 500 kronor och restskatt å 2 200 kronor.

Hemmansägaren *Anton Andersson*, född 1890, är gift. Han äger en fastighet med ett värde av 21 000 kronor, vilken är in-tecknad för 10 000 kronor. Dessutom har han ett borgenslån å 6 000 kronor, skulder hos handlande å 2 000 kronor och restskatt å 3 200 kronor.

Pensionären *A. V. Brännman* är född 1886 och saknar tillgångar. Han har skulder å 2 000 kronor.

Landsfiskalen i Överkalix distrikt meddelar, att gäldenärerna vid förnyad undersökning förklarar att inbetalning utöver tidigare avgivet erbjudande icke kan ske.

Domänstyrelsen anför, att de tre gäldenärer, som redan nått pensionsåldern, synes sakna varje möjlighet att göra någon inbetalning å skulden samt att de övrigas ekonomiska förhållanden icke torde sätta dem i stånd att erlægga större belopp än de erbjudit. Styrelsen hemställer därför, att åtgärder måtte vidtagas för att kronans ifrågavarande fordran, per den 15 september 1953 totalt uppgående till 6 990 kronor 50 öre, skall avskrivas mot det att sökandena gemensamt till kronan inbetalar 100 kronor senast två månader efter det Kungl. Maj:ts beslut i ärendet föreligger.

Statskontoret anför att, enligt vad som inhämtats, den senast taxerade inkomsten för köparen av det i ärendet omförmälda virkespartiet, faktorn Oscar Andersson, uppgår till 7 000 kronor. Anderssons och hans hustrus beskattningsbara belopp utgör sammanlagt 13 830 kronor. Vid sådant förhållande ävensom med beaktande av vad i ärendet upplysts rörande borgensmännen Ludvig Larssons och Nils Anton Anderssons ekonomiska förhållanden anser statskontoret det erbjudna ackordspriset, 100 kronor, alltför lågt. Enligt ämbetsverkets mening bör i vart fall ett belopp av 500 kronor kunna erläggas vid befrielse från vidare betalningsanspråk. Härför läser emellertid krävas riksdagens medgivande.

Departementschefen.

Av den föregående redogörelsen framgår att två av de ursprungliga gäldenärerna avlidit utan att efterlämna tillgångar. Övriga gäldenärer har anhållit att mot inbetalning av 100 kronor få sin skuld å 2 103 kronor 90 öre jämte ränta och lagsökningskostnader avskriven. Av den i ärendet verkställda utredningen rörande de kvarlevande gäldenärernas ekonomiska förhållanden framgår att E. O. Brännman, J. Arvid Andersson och A. V. Brännman är helt medellösa samt att även Oscar E. Anderssons, Ludvig Larssons och Anton Anderssons ekonomiska ställning är mindre god. Såsom statskontoret anfört synes dock det erbjudna ackordsbeloppet alltför lågt, särskilt med hänsyn till vad som numera upplysts angående Oscar Anderssons ekonomiska förhållanden. I likhet med nyssnämnda myndighet anser jag därför, att åtminstone ett belopp av 500 kronor bör kunna återbetalas å fordringen. Beloppet bör erläggas senast två månader efter det statsmakternas beslut i ärendet föreligger. För avskrivning av återstående del av fordringen erfordras riksdagens medgivande. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medge,

att kronans i domänstyrelsens förevarande framställning angivna fordran för virkesköp, 2 103 kronor 90 öre jämte ränta och lagsökningskostnader, må avskrivas under förutsättning att i det föregående angivna gäldenärer gemensamt till kronan kontant erlägger femhundra kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 49.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o och 2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämmer, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Malte Olsson.